

1. Οι παρακάτω στήλες περιέχουν διάφορα μέρη του λόγου. Προσπάθησε να βρεις και να υπογραμμίσεις τα επίθετα.

Άρρωστος μήκος ανταποκριτής στολισμένος παρουσιάζω μεταδοτικός ιδιαίτερα εκπαιδευτικός συναίσθημα σημαντικός καινούριος μάχιμος χτίζωχτισμένος γράμμα γραμμή δυνατός μαχητής κρύσταλλο πέτρινο παρουσιαστής ξαφνικά προσποιούμαι σύγχρονος χτυπημένος ευκολία δεμένος δύναμη χτιστός χτίσιμο γραφικός γραφίστας

2. Συμπλήρωσε τις προτάσεις γράφοντας τα ουσιαστικά στον κατάλληλο τύπο.

α) Η τομή των (διαγώνιος) σε ένα τετράγωνο χωρίζει κάθε (διαγώνιος) σε ίσα τμήματα.

β) Η τηλεόραση και ο τύπος έδωσαν μεγάλες (διάσταση) στο θέμα.

γ) Έχω τις καλύτερες (ανάμνηση) από το καλοκαίρι.

δ) Το μήκος της (διάμετρος) ενός κύκλου είναι διπλάσιο του μήκους της ακτίνας.

ε) Οι (παράγραφος) του κειμένου είναι τρεις.

στ) Οι (εκτίμηση) των εμπειρογνομόνων για το ατύχημα ταυτίζονται.

ζ) Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει ορίσει τις ημερομηνίες για τις δυο επόμενες (σύνοδος).

η) Διαβάζουμε τις ώρες των (αναχώρηση) των πτήσεων στο φωτεινό πίνακα (ανακοίνωση).

3. Μετάτρεψε τις παρακάτω προτάσεις σε ελλειπτικές αφαιρώντας τον όρο όπου πρέπει.

Είναι ώρα για μάθημα. _____

Έρχεται ο πατέρας! _____

Προσοχή! Ο σκύλος δαγκώνει. _____

Διαβάζει τα μαθήματά του. _____

4. Να αντικαταστήσεις με επίθετα τις φράσεις που χαρακτηρίζουν τα ουσιαστικά:

α. Τα σκαλοπάτια ήταν από μάρμαρο.

β. Η εικόνα από ασήμι ήταν οικογενειακό κειμήλιο.

γ. Τα ρολόγια από την Ελβετία είναι ακριβά.

δ. Τα ρούχα από μαλλί φοριούνται το χειμώνα.

ε. Τα παράθυρα στις περισσότερες οικοδομές κατασκευάζονται από αλουμίνιο.

στ. Οι τοίχοι της αίθουσας ήταν βαμμένοι με πολλά χρώματα.

5. Στις φράσεις που ακολουθούν να συμπληρώσεις τα κενά με τα επίθετα που δίνονται στην παρένθεση.

- α. Στους αγώνες αυτοκινήτων παίρνουν μέρος (γρήγορος) αυτοκίνητα.
- β. (πολύς) αυτοκράτορες του Βυζαντίου χρησιμοποιούσαν (μισθοφόρος) στρατιώτες.
- γ. Ο (κρύος) αέρας τον ανακούφισε.
- δ. Η έκφραση του προσώπου του έδινε την εικόνα ενός
(τίμιος) και (ήρεμος) ανθρώπου.
- ε. Το (δημογραφικός) πρόβλημα αποτελεί κίνδυνο για
(αρκετός) χώρες της Ευρώπης.
- στ. Ήταν (ωραίος) γυναίκα με
(μακρύς, μαύρος) μαλλιά.

6. Να υπογραμμίσεις τους προσδιορισμούς του τόπου:

- α. Ένας ναύτης βρήκε εκεί δύο χρυσά νομίσματα,
- β. Τα κουπιά ανεβοκατέβαιναν ρυθμικά στη θάλασσα.
- γ. Παντού ξυπνούσαν αναμνήσεις,
- δ. Κάπου είχε κρύψει το πορτοφόλι του.
- ε. Για να πας από την Ελλάδα στη Γαλλία, πρέπει να κατευθυνθείς δυτικά.
- στ. Το καινούριο ποδήλατο βρισκόταν έξω από την πόρτα του.
- ζ Το σπίτι τους ήταν κοντά στην πλατεία.

7. Να μετατρέψεις τις παρακάτω προτάσεις σε ελλειπτικές.

- α. Προσοχή! Εκτελούνται έργα.
-

- β. Υπάρχει επικίνδυνη στροφή.
-

γ. Εμείς τελειώνουμε τον Ιούνιο.

δ. Είναι καιρός για αποφάσεις,

ε. Εσείς θα φύγετε στις οχτώ.

στ. Εμείς πιστεύαμε στη νίκη.

ζ. Αυτοί δεν ήξεραν τη γλώσσα.

8. ΣΤΙΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝ ΝΑ ΓΡΑΨΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΆΛΛΗΛΟ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΌ ΑΝΤΙΚΑΘΙΣΤΨΝΤΑΣ ΤΟΝ ΑΡΙΘΜΌ:

α. Η παραγωγή λαδιού ήταν φέτος.....(2).

β. Η παράσταση στο θέατρο αρχίζει μετά το (3) κουδούνι.

γ. Οι παίκτες μιας ομάδας μπάσκετ αποτελούν μια (5).

δ. Ο Φεβρουάριος, ο (2) μήνας του χρόνου, έχει τις λιγότερες μέρες.

9. Να συμπληρώσεις τα κενά στις παρακάτω προτάσεις γράφοντας το ουσιαστικό που δίνεται στην παρένθεση, στην κατάλληλη πτώση:

α. Η εφορία δέχεται ορισμένες (απόδειξη) και μειώνει το φόρο.

β. Η (κίνηση) των αυτοκινήτων δημιουργεί προβλήματα στις μεγάλες (πόλη).

γ. Η στιγμή της (απόφαση) είναι δύσκολη.

δ. Ο Ιούνιος είναι περίοδος (εξέταση) για τους μαθητές και τους φοιτητές,

ε. Οι συνέπειες κάποιων (πράξεις) είναι οδυνηρές.

10. Να συμπληρώσεις τα κενά στο παρακάτω κείμενο με επίθετα που σχηματίζονται από τις λέξεις των παρενθέσεων.

Καθίσαμε στα..... (αναπαύομαι) καθίσματα του караβιού. Πρώτα απλώσαμε τον χάρτη στο τραπέζι και δείξαμε με το μολύβι τη διαδρομή που θα ακολουθούσε το καράβι.

Έπρεπε να περάσουμε τρία (βράχος) νησιά για να φτάσουμε στον προορισμό μας. Έπειτα ανεβήκαμε στο κατάστρωμα για να βγάλουμε μερικές (ανάμνηση) φωτογραφίες. Διαλέξαμε θέσεις με φόντο τα άγονα νησάκια που είναι κατάσπαρτα στο Αιγαίο.

Ξαφνικά, ένας (τολμώ) γλάρος, που ακολουθούσε (υπομένω) το καράβι μαζί με άλλους, πλησίασε το κατάστρωμα και άρπαξε με το ράμφος του ένα μπισκότο που του πρόσφερε ένας κύριος με προτεταμένο το χέρι του. Τη σκηνή, η οποία ήταν (εντυπωσιάζω), την είδαν πολλοί επιβάτες και την ίδια στιγμή δεκάδες χέρια πρόσφεραν στους γλάρους μπισκότα, πατατάκια, γαριδάκια κι ό,τι άλλο (διαθέτω) φαγώσιμο υπήρχε. Όταν απομακρυνθήκαμε αρκετά, οι γλάροι άρχισαν να επιστρέφουν στην ακτή, απογοητεύοντας έτσι τους (εκπλήσσω) επιβάτες του караβιού.

11. Να υπογραμμίσεις στις παρακάτω προτάσεις τους τοπικούς προσδιορισμούς (επιρρήματα και φράσεις που φανερώνουν τόπο).

1. Το ξενοδοχείο χτίστηκε μέσα στα δέντρα σε απόλυτη αρμονία με τη φύση.
2. Οι οδηγοί με τα άλογα ξενάγησαν τους επισκέπτες στα καταπράσινα μονοπάτια του δάσους.
3. Ο αγώνας θα διεξαχθεί το βράδυ στο γήπεδο της πόλης μας.
4. Στο ψηλότερο σημείο της πλαγιάς μάς περίμενε ένα θέαμα απίστευτο.
5. Απολάμβανε τον ζεστό καφέ μπροστά στο τζάκι.
6. Το χιόνι έφτασε χαμηλά ως τη λίμνη κι έντυσε τριγύρω την περιοχή στα άσπρα.
7. Προχώρησε ίσαμε το σπίτι και κοίταξε μέσα από το σπασμένο παράθυρο.

12. Στο παρακάτω κείμενο υπάρχουν 13 αριθμητικά. Μπορείς να τα τοποθετήσεις στα σωστά κουτάκια του παρακάτω πίνακα;

Φέτος είμαι δώδεκα ετών και πηγαίνω στην έκτη τάξη του δημοτικού. Ο δάσκαλος με τοποθέτησε στο τρίτο θρανίο, γιατί, όπως λέει, είμαι ψηλός και θα κρύβω τα άλλα παιδιά. Λόγω συνένωσης δύο σχολείων η τάξη μας μεγάλωσε αρκετά. Από δεκαοχτώ μαθητές που είχε πέρυσι, φέτος έχει τριάντα. Σχεδόν τους διπλάσιους. Για τον λόγο αυτό τη χωρίσανε σε δύο τμήματα. Ευτυχώς η παρέα μου δε χωρίστηκε και θα είμαστε στο ίδιο τμήμα. Ήρθαν και καινούριοι δάσκαλοι μα εμείς θα έχουμε τον ίδιο, που είναι πολύ συμπαθητικός. Έτσι για μας η χαρά είναι διπλή. Τα βιβλία που μας έδωσαν είναι καμιά δεκαπενταριά. Μας είπαν να πάρουμε και από μια οχτάδα τετράδια ο καθένας. Ο διευθυντής μας, την πρώτη μέρα, που ήμαστε συγκεντρωμένοι σε τριάδες στο προαύλιο του σχολείου, μας τόνισε ότι η προσπάθειά μας φέτος πρέπει να είναι τριπλάσια από πέρυσι. Εμείς κοιταχτήκαμε κάπως, κι ευχηθήκαμε να περάσει γρήγορα και χωρίς πολλές εκπλήξεις κι αυτή η χρονιά!

Απόλυτα	Τακτικά	Πολλαπλασιαστικά	Αναλογικά	Περιληπτικά

13. Να γράψεις δίπλα από κάθε φράση ΝΑΙ αν είναι ελλειπτική και ΟΧΙ αν δεν είναι.

1. Καλό ταξίδι
2. Πότε θα έρθεις;
3. Θα έρθεις εσύ στην εκδρομή;
4. Καλή χρονιά!
5. Αυτός είναι ο νικητής!

6. Πώς σε λένε;
7. Εύχομαι σε σένα καλή επιτυχία.

14. Στον παρακάτω πίνακα υπάρχουν συντομογραφίες και αρκτικόλεξα. Μπορείς να γράψεις την εξήγηση και ένα Χ για να φανερώσεις εάν είναι συντομογραφία ή αρκτικόλεξο;

Λέξη	Περιγραφή - Εξήγηση	συντομογραφία	αρκτικόλεξο
μ.Χ.			
ΕΡΤ			
ΥΓ			
δηλ.			
κ.ά.			
ΟΣΕ			
ΕΛΤΑ			
κτλ.			
Χμ.			
ΗΠΑ			
π.χ.			
ΔΕΗ			
τηλ.			
τ.μ.			
μ.μ.			

ΛΥΣΕΙΣ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

1. άρρωστος, εκπαιδευτικός, καινούριος μεταδοτικός, σημαντικός, μάχιμος δυνατός, χτιστός, γραφικός πέτρινο, σύγχρονος

2. α) Η τομή των **διαγωνίων** σε ένα τετράγωνο χωρίζει κάθε **διαγώνιο** σε ίσα τμήματα.

β) Η τηλεόραση και ο τύπος έδωσαν μεγάλες **διαστάσεις** στο θέμα.

γ) Έχω τις καλύτερες **αναμνήσεις** από το καλοκαίρι,

δ) Το μήκος της **διαμέτρου** ενός κύκλου είναι διπλάσιο του μήκους της ακτίνας,

ε) Οι **παράγραφοι** του κειμένου είναι τρεις,

στ) Οι **εκτιμήσεις** των εμπειρογνομόνων για το ατύχημα ταυτίζονται,

ζ) Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει ορίσει τις ημερομηνίες για τις δυο επόμενες **συνόδους**.

η) Διαβάζουμε τις ώρες των **αναχωρήσεων** των πτήσεων στο φωτεινό πίνακα **ανακοινώσεων**.

3. Είναι ώρα για μάθημα. **Ώρα για μάθημα**

Έρχεται ο πατέρας! **Έρχεται!**

Προσοχή! Ο σκύλος δαγκώνει. **Προσοχή! Δαγκώνει!**

Διαβάζει τα μαθήματά του. **Διαβάζει.**

4. α. μαρμάρια, β. ασημένια, γ. ελβετικά, δ. μάλλινα, ε. (είναι) αλουμινένια, στ. πολύχρωμοι.

5. α. γρήγορα, β. πολλοί, μισθοφόρους, γ. κρύος, δ. τίμιου, ήρεμου, ε. δημογραφικό, αρκετές, στ. ωραία, μακριά, μαύρα.

6. α. εκεί (επίρρημα), β. στη θάλασσα (φράση με πρόθεση), γ. παντού (επίρρημα), δ. κάπου (επίρρημα), ε. από την Ελλάδα (φράση με πρόθεση), στη Γαλλία (φράση με πρόθεση), δυτικά (επίρρημα), στ. έξω από την πόρτα του (επιρρηματική έκφραση), ζ. κοντά στην πλατεία (επιρρηματική έκφραση).

7. α. Προσοχή! Εργα. β. Επικίνδυνη στροφή, γ. Τελειώνουμε τον Ιούνιο, δ. Καιρός για αποφάσεις. ε. Θα φύγετε στις οκτώ. στ. Πιστεύαμε στη νίκη. ζ. Δεν ήξεραν τη γλώσσα.

8. α. διπλάσια, β. τρίτο, γ. πεντάδα, δ. δεύτερος.

9. α. αποδείξεις, β. κίνηση, πόλεις, γ. απόφασης (ή: αποφάσεως), δ. εξετάσεων, ε. πράξεων.

10 . (αναπαύομαι) -> αναπαυτικά, (βράχος) -> βραχώδη, (ανάμνηση) -> αναμνηστικές, (τολμώ) -> τολμηρός, (υπομένω) -> υπομονετικά, (εντυπωσιάζω) -> εντυπωσιακή, (διαθέτω) -> διαθέσιμο, (εκπλήσσω) -> έκπληκτους

11. 1. μέσα, στα δέντρα, 2. στα καταπράσινα μονοπάτια, 3. στο γήπεδο, 4. στο ψηλότερο σημείο 5. μπροστά στο τζάκι, 6. χαμηλά ως τη λίμνη, 7. ίσαμε το σπίτι, μέσα από το σπασμένο παράθυρο

12.

Απόλυτα	Τακτικά	Πολλαπλασιαστικά	Αναλογικά	Περίληπτικά
δώδεκα	έκτη	διπλή	διπλάσιους	δεκαπενταριά
δύο	τρίτο		τριπλάσια	οχτάδα
δεκαοχτώ	πρώτη			τριάδες
τριάντα				

13. 1. ΝΑΙ 2. ΝΑΙ 3. ΟΧΙ 4. ΝΑΙ 5. ΟΧΙ 6. ΟΧΙ 7. ΟΧΙ

14.

Λέξη	Περιγραφή - Εξήγηση	Συντομογραφία	Αρκτικόλεξο
μ.Χ.	μετά Χριστόν	✓	
ΕΡΤ	Ελληνική Ραδιοφωνία Τηλεόραση		✓
ΥΓ	Υστερόγραφο		✓
δηλ.	δηλαδή	✓	
κ.ά.	και άλλα	✓	
ΟΣΕ	Οργανισμός Σιδηροδρόμων Ελλάδας		✓
ΕΛΤΑ	Ελληνικά Ταχυδρομεία		✓
κτλ.	και λοιπά	✓	
χμ.	χιλιόμετρο/α	✓	
ΗΠΑ	Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής		✓
π.χ.	παραδείγματος χάρι	✓	
ΔΕΗ	Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού		✓
τηλ.	τηλέφωνο	✓	
τ.μ.	τετραγωνικά μέτρα	✓	
μ.μ	μετά το μεσημέρι (μετά μεσημβρίαν)	✓	